

WYKAZ SKRÓTÓW	13
WSTĘP	15
WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIEJÓW KSIĄŻKI RĘKOPIŚMIENNEJ W STAROŻYTNOŚCI	19
I. Antyczny materiał piśmienniczy	20
Relacja Pliniusza St. o papirusie	20
II. Cenzura w starożytnym Rzymie	23
1. Palenie książek z rozkazu cesarza Augusta	23
2. Ułaskawienie autora pamfletu na Cezara	23
3. Zakaz publikacji juveniliów Cezara wydany przez Augusta	24
4. Historyk Kremucjusz Kordus autor "Annales" ofiarą prześladowań cesarza Tyberiusza	24
5. Zamierzenia cenzorskie cesarza Kaliguli	26
6. Prześladowania pisarzy i ich książek w czasach Domicjana	26
7. Skazanie przez cesarza Domicjana na śmierć kopistów	26
III. Bibliomania	27
Przeciw nieukowi gromadzącemu książki	27
IV. Publiczne czytanie w starożytnym Rzymie	30
1. Zaproszenia Pliniusza Mł. na czytanie jego panegirya- ku na cześć cesarza Trajana	30
2. Zainteresowanie słuchaczy podczas lektury erotyków	30
3. Roztargnienie Pryskusa podczas czytania elegii	31
4. Cesarz August słuchaczem publicznych recytacji	32
5. Niefortunny występ cesarza Klaudiusza	32
6. Publiczne recytacje cesarza Domicjana swoich utworów	32
7. Przygoda Eumolpusa w portyku	33
8. Forum i inne miejsca publicznych recytacji	33
9. Dekurionowie (członkowie rady miejskiej) lektorami epicedium na cześć przedwoześnie zmarłego syna bog- oza rzymskiego Regulusa	34
10. Rola publicznej lektury w twórczości	
a) Martialisa	34
b) Pliniusza Mł.	34

V. Recepcja łacińskiej klasyki	35
Stosunek św. Hieronima do twórczości Cyserona	35
NIKTÓRE ELEMENTY BUDOWY KSIĄŻKI Drukowanej	37
I. Kolofon	38
II. Karta tytułowa	41
NAKLADY KSIĄŻEK W XV-XVIII W.	56
I. Wykaz książek oraz ich nakładów wydrukowanych przez Konrada Sweynheyma i Arnolda Pannartza	57
II. O nakładzie "Annales" Jana Długosza na podstawie umowy między Janem Szeligą a Janem Poliojuszem	59
III. Wysokość nakładów wydawnictw tłoczonych w Drukarni Śluciej	61
IV. "Rejestr J.M.X. Rekucia ekspensów i przychodów Drukar- ni Królewieckiej 1709, 1711"	62
CENY KSIĄŻEK W POLSCE W XVIII WIEKU W ŚWIELE KATALOGÓW AUKCYJNYCH	65
I. Ceny książek z toruńskiej aukcji z 1722 roku	66
II. Ceny książek z elbląskiej aukcji z 1742 roku	69
III. Ceny książek z krakowskiej aukcji kanonika Kazimierza Ostrowskiego z 1800 roku	72
KSIEGARSTWO TORUŃSKIE W 2 POŁ. XVIII WIEKU	78
I. Miejsca sprzedaży książek	78
II. Rola drukarni w handlu książką	81
III. Aukcje	84
IV. Księgarstwo i drukarstwo zagraniczne na rynku książki w Toruniu	88
KSIEGARSTWO WARSZAWSKIE EPOKI STANISŁAWOWSKIEJ	90
I. Introligatorzy i inne osoby trudniące się handlem książką	90
II. Księgarnie przy drukarniach	92
III. Asortyment książek w księgarniach	93
IV. Obrót obcymi nakładami w księgarniach	97
V. Książki sprowadzane zza granicy przez księgarzy	98
VI. Sprzedaż książek przez Grölla poza Warszawę	100

VII. Formy sprzedaży książek	100
VIII. Aukcje	103
IX. Handel nie tylko książkami	105
X. Ogłoszenia różne	106
WYPOŻYCZALNIE I CZYTELNI W POLSCE W EPOCE OŚWIECENIA	107
I. Wypożyczalnie warszawskie:	108
Michała Grölla (1768, 1770)	108
Jana Augusta Posera (1769, 1775)	108
Fryderyka Pfaffa (1788-1794)	109
Druga wypożyczalnia Michała Grölla (1793)	110
Jerzego Dawida Wilkego (1796-1800)	111
Jana Ludwika Kocha (1797)	111
Anny Netto (1797)	112
Druga wypożyczalnia Fryderyka Pfaffa (1798-1806)	112
Jana Thomsa i Michała Melchina (1800)	112
II. Czytelnie warszawskie:	113
Józefa Lexa (1778-1782)	113
w kawiarni Bera (1783)	116
w traktierni Haysynga (1786)	116
Jana Pótockiego (1789-1792)	116
w kawiarni Michała Wojciechowskiego (1790)	117
w kawiarni i traktierni Ludwika Marii de Lena 1792....	117
III. Wypożyczalnie w miastach prowincjonalnych:	117
Fryderyka Bogusława Lehmana w Toruniu (1791)	117
Jana Bogumiła Zopfa w Poznaniu (1791)	118
Tomasza Pillera i Józefa Jana Pillera we Lwowie (1794)	118
IV. Czytelnie w miastach prowincjonalnych:	119
"Rejestr Xąg Znajdujących się w Drukarni Supraskiej do czytania 1784"	119
Jana Maja w Krakowie (1791)	119
LISTY PRENUMERATORÓW POLSKICH WYDAWNICTW EPOKI OŚWIECENIA	124
I. "Catalogus Literarum in Polonia amatorum, eorumque, qui vtilissimis Rvdavscii Annalibus [Jan Wawrzyniec	

Rudawski, Historiarum Poloniae ab excessu Vladislai IV ad pacem Olivensem usque libri IX seu Annales... Varsaviae et Lipsiae 1755/ svbscripserunt ordine alphabetico"	124
II. "Poczet Prenumerantów /F.D. Kniaźnin, Erotyki cz. 1 Warszawa 1779/"	128
III. "Premumeranci /J.B. Massilon, Kazania, przekł. J. Jabłonowski. Kraków 1785-1788/"	129
IV. "Imiona J.OO.JWW.WW.Ichmciołów Panów którzy Prenumerowali na Dykcyonarz Medyki i Chirur: w siedmiu tomach 8 vo /Dykcyonarz powszechny medyki, chirurgii i sztuki hodowania bydład czyli lekarz wieyski. Warszawa 1788-1793/"	131
V. "Subskrypcya /Homer, Iliada, przekł. F.X. Dmochowski, Warszawa 1791/"	134
VI. "Reiestr JJWW.WW.Imé Panów którzy to dzieło prenumerowali /M.Hube, Listy fizyczne czyli nauka przyrodzenia do pospolitego pojęcia przystosowana. Warszawa 1791/"	136
VII. "Noms de messieurs les souscripteur par ordre alphabétique /J. Potocki, Chroniques, memoires et recherches. Varsovie 1793/"	137
INDEKSY KSIĄG ZAKAZANYCH W DZIAŁALNOŚCI CENZURY W POLSCE W WIEKACH XVII-XVIII	140
I. Tak zwane reguły ze wstępu do pierwszego polskiego indeksu ksiąg zakazanych	141
II. "Index auctorum et librorum prohibitorum in Polonia editorum"	148
III. Spis książek zakazanych w 1793 roku sporządzony przez ks. Jana Albertrandiego uzupełniony raportami urzędników jurysdykcji marszałkowskiej	151
BIBLIOTEKI GIMNAZJALNE I PUBLICZNE W STAROŻYTNEJ GRECJI I RZYMIE	156
I. Biblioteki świata greckiego	159

Ateny	159
Ptolemaion	159
Biblioteka Pantajnosa	160
Biblioteka Hadriana	160
Efez.	161
Biblioteka w świątyni Artemidy	161
Biblioteka Celsjańska	161
Biblioteka w Smyrnie	162
Biblioteki w Halikarnasie	162
Kos.	163
Biblioteka lekarska	163
Biblioteka gimnazjonu	163
II. Książnice pars latina państwa rzymskiego	164
Rzym.	164
Niezrealizowany projekt Cezara budowy biblioteki	164
Biblioteka w Atrium Libertatis	164
Biblioteka Palatyńska	165
Biblioteka Oktawiańska	167
Biblioteka w świątyni Boskiego Augusta	168
Biblioteka w świątyni Pokoju	169
Biblioteka Ulpiańska	170
Biblioteka w Panteonie	172
Prokuratorzy rzymskich bibliotek publicznych	172
Biblioteki municypalne w miastach Italii	174
Biblioteka w afrykańskiej kolonii Thamugadi	176
BIBLIOTEKI KOŚCIELNE I KLASZTORNE (XII-XVII w.)	177
I. Inwentarz katedry krakowskiej z r. 1110	178
II. Spis książek biblioteki kolegiaty wiślickiej z r. 1480	
III. Wykaz książek biblioteki kościoła parafialnego w Bęszowie z roku 1421	183
IV. Rejestr książek kościoła parafialnego w Lidzbarku Warmińskim z 1597 roku	183
V. Dwa inwentarze biblioteki konwentu krzyżackiego w Toruniu z 1414 i 1446 roku	184

VI. Książki przekazane w roku 1603 nowo założonemu konwentowi w Bysławku (dziś woj. bydgoskie) przez macierzysty klasztor benedyktynek w Chełmnie	185
VII. Książki przekazane w r. 1615 nowo założonemu konwentowi w Sandomierzu przez macierzysty klasztor benedyktynek w Chełmnie	185
VIII. Wykaz książek biblioteki seminaryjnej w Braniewie sporządzony przez Marcina Kromera	186
KRÓLEWSKIE KSIĘGOZBIORY JAGIELLONÓW	190
I. Księgozbiór królowej Jadwigi	191
II. Fragmenty z "Inwentarza skarba tj. złota, srebra, klejnotów i innych sprzętów własnych króla Aleksandra" z 1506 r.	191
III. Księgozbiór Zygmunta Augusta	192
1. Opis biblioteki pióra Marcina Kromera	192
2. Zakupy książek	193
3. Dar Andrzeja Frycza Modrzewskiego	194
4. Dar księcia saskiego Jana Fryderyka	195
5. Książki prawne	196
6. Powinności "starszego librarii" Łukasza Górnickiego	196
7. Andrzej Patrycy Nidecki Czytelnikiem biblioteki	197
8. Fragment testamentu Zygmunta Augusta z 6 maja 1571 r.	197
MAGNACKIE I SZLACHECKIE KOLEKCJE KSIĄŻKOWE	199
I. Spis książek z inwentarza podkomorzego kaliskiego Jana Iwieńskiego z 1559 r.	200
II. "O chwale ziemi sieradzkiej i o przesławnej bibliotece Jana Krzyżtoporskiego kasztelana wieluńskiego" ...	201
III. Księgozbiór Kaspra Wieruskiego mieszkańca Krakowa z XVI w.	201
IV. Książki z biblioteki Justyny Lorkowskiej mieszkanki Bydgoszczy. 1615.	203

V. Rejestr książek moich /Macieja Grabskiego/ spisany Anno 1691 die 10 Augusti"	204
VI. "Libri decripti Magnifici Domini Francisci Smiżyńskiego Anno 1705"	209
VII. Rejestr książek biblioteki Olbrachta Gasztolda	209
VIII. Biblioteka księcia Bogusława Radziwiłła	210
HUMANISTYCZNY KSIĘGOZBIÓR ERAZMA Z ROTTERDAMU. SPRAWA JEGO SPRZEDAŻY JANOWI ŁASKIEMU	216
I. Umowa dotycząca sprzedaży biblioteki Erazma Janowi Łaskiemu	216
II. List Henryka Stromera do Jana Kochleusa	217
III. Ostatnia wola Erazma z Rotterdamu	218
IV. List Andrzeja Frycza Modrzewskiego do Bonifacego Amerbacha	218
V. Jan Łaski potwierdza odbiór biblioteki Erazma z Rotterdamu	220
VI. Drugi list Modrzewskiego do Amerbacha	221
VII. Trzeci list Modrzewskiego do Amerbacha	222
KSIĘGOZBIORY MIESZCZAN XVI W.	223
Właściciele książek	223
1. Doktor Sebastian	223
2. Agnes Zarszanka, żona handlarza klejnotów	224
3. Apolonia Hauptowa, żona kupca	224
4. Antoni Antosz, kupiec	224
5. Henryk Khor, kantor przy kościele św. Magdaleny	224
6. Jan Patruus, księgarz	224
7. Marcin, balwierz	225
8. Maciej Grecz, burmistrz	225
9. Baltazar Balckner, garbarz	226
10. Maciej Sadowski, piwowar	226
11. Kasper Schlusselfelder, kupiec	226
12. Iwan Borek, służący	226

13. Stanisław, szklarz	226
14. Kasper Lindner, dr filozofii i medycyny	226
15. Mikołaj Schilling, złotnik	227
16. Marcin Popiołek, krawiec	228
17. Walenty Haz	228
18. Tomasz Hoffmann, winiarz	228
19. Eckhard Stall, zegarmistrz	228
20. Erazm Kamin, złotnik	228
21. Anna Łacka, zwykła mieszczka	228
22. Piotr Schteffel, kuśnierz	228
23. Wojciech Suszko, burmistrz i rajca	230
24. Jan Góra, rajca	237
UDOSTĘPNIANIE KSIĄŻEK W BIBLIOTEKACH STAROPOLSKICH	235
I. Zakaz wypożyczania książek z biblioteki kościoła św. Jana w Toruniu z r. 1405	236
II. Prawa Biblioteki Rady Miejskiej Gdańskiej z 1686 r... ..	237
III. Regulamin Biblioteki Gimnazjalnej w Toruniu z 1794 r.	237
IV. Udostępnianie książek jezuitom i osobom świeckim w bibliotekach Towarzystwa Jezusowego	238
V. Przepisy regulujące wypożyczanie książek z biblioteki szkoły pijarskiej z 1753 r.	239
VI. Udostępnianie książek w bibliotekach Szkół Głównych Komisji Edukacji Narodowej	240
1. Niektóre obowiązki bibliotekarza w Szkołach Głównych KEN	240
2. Ograniczenia w korzystaniu z najcenniejszych zbiorów	241
VII. Udostępnianie księgozbioru "Biblioteki Załuskich"... ..	241
1. "Przestroga od Biblioteki Publicznej Załuskich".. ..	241
2. Ponowno upomnienie czytelników	242
VIII. Zasady wypożyczania książek w Bibliotece Szkoły Rycerskiej w Warszawie z 1768 r.	242
IX. Kłopoty wierzycieli prymasa Jana Gabriela Podolskiego z czytelnikami jego księgozbioru	243

OBOWIĄZKOWY EGZEMPLARZ BIBLIOTECZNY W POLSCE W XVIII W. .. 244

I. Prośba Józefa Andrzeja Załuskiego do właścicieli i pre- fektów drukarni krajowych	244
II. Michał Jerzy Mniszech o egzemplarzu obowiązkowym w rozprawie: "Myśli względem założenia Musaeum Polo- nicum"	245
III. Głos posła Krzuckiego podczas obrad sejmowych 3 XI 1778 r.	245
IV. Wystąpienie posła Suchodolskiego w izbie poselskiej 25 X 1780 r.	247
V. Projekt dotyczący obowiązkowego egzemplarza bibliotecznego odozuty 31 X 1780 r. podczas obrad sejmowych przez sekretarza Stanisława Badeniego	248
VI. Głosowanie nad projektem 2 XI 1780 r. w izbie poselskiej	248
VII. Głosowanie nad projektem 2 XI 1780 w senacie	248
VIII. Informacja Michała Grölla o konstytucji 1780 r. ...	248
IX. List okólny obwieszający wszystkie drukarnie w Koronie i W.X. Litewskim o konstytucji sejmu w roku 1780	249
X. Fragment memoriału "Plan wzbogacenia i podniesienia użyteczności publicznej Biblioteki Krakowskiej" Abrahama Penzela do Hugona Kołłątaja z roku 1780	250
XI. Prośba Rady Szkoły Głównej w Krakowie z dnia 1 kwietnia 1788 r.	251
XII. Rezolucja KEN z dnia 17 III 1788 r.	252
XIII. Upomnienie dla drukarzy nie przestrzegających ustawy z 1780 r.	253
XIV. Wyciąg z raportu do Prześwietnej KEN o wizycie /1/ Szkół Narodowych w Koronie od Szkoły Królestwa Głównej Akademii Krakowskiej 1788 datowanego w Krakowie 9 I 1789	253

XV. Fragment protokołu z posiedzenia KEN z 13 kwietnia 1791 r. na temat nieprzestrzegania przez drukarzy konstytucji z 1780 r.	254
XVI. Ustawa o egzemplarzu obowiązkowym uchwalona na sejmie grodzieńskim w r. 1793.....	254